

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра східної і слов'янської філології

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Лексичні і граматичні труднощі перекладу (арабська і українська мови)»

Спеціальність: B11 (035) Філологія

Спеціалізація: B11 060. (035.060) Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська

Освітня програма: Арабська мова і література та переклад,
друга східна мова, західноєвропейська мова

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	кафедра східної і слов'янської філології
Факультет	факультет східної і слов'янської філології
Викладач	Кононенко Валерія Григорівна
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Семестр	II курс, IV семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Мова викладання	українська / арабська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	формування знань з перекладу в його нормативному аспекті та певних навичок і вмінь перекладацької діяльності з акцентуванням на вірному виборі перекладацької стратегії; теоретичні та практичні основи перекладу письмових і усних текстів з арабської мови на українську та з української мови на арабську.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою курсу є формування базових теоретичних знань з перекладу в його нормативному аспекті та певних навичок і вмінь перекладацької діяльності, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії, що обумовлена професійними потребами.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	У результаті вивчення цього курсу студент повинен навчитися розуміти і розрізняти: поняття багатозначності, вибір адекватного словникового відповідника, правильне застосування того чи іншого способу перекладу лексики, визначення межі припустимості перекладацьких лексичних трансформацій, переклад етноспецифічної лексики. У результаті вивчення цього курсу студент повинен навчитися перекладати українською і арабською мовами тексти різних стилів із урахуванням тематичної лексики; навчитися адекватно сприймати та розуміти вихідний текст; розробити вміння знаходити основну лінію вихідного тексту, навчитися швидко і грамотно оформлювати переклад.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Основні завдання вибіркової дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: <i>інтегральної компетентності (ІК):</i> здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає транслювання інформації українською, арабською, другою східною та західноєвропейською мовами та/або здійснення перекладацької діяльності, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <i>загальних компетентностей (ЗК):</i> - ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. - ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. - ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. - ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою; - ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема вирішення стандартних завдань професійної діяльності. <i>фахових компетентностей (ФК):</i> - ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. - ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. - ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови,

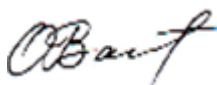
	що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. – ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту. – ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. – ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення. – ФК 14. Здатність до здійснення повного й адекватного письмового та усного (послідовного) перекладів текстів різних жанрів і стилів з арабської, другої східної та західноєвропейської мов українською та навпаки, створювати письмовий та усний перекладацький супровід міжкультурної фахової комунікації.
Види занять і їхній розподіл за годинами	Лекції – 10 год. Практичні заняття – 20 год. Самостійна робота – 60 год.
Тематика навчальної дисципліни	Поняття перекладацьких трансформацій. Класифікації перекладацьких трансформацій. Лексичні трансформації, їх види. Граматичні трансформації. Причини застосування граматичних перекладацьких трансформацій. Особливості перекладу газетно-інформаційних матеріалів. Мовна специфіка газетних заголовків, способи їх відтворення. Особливості перекладу юридичних текстів. Вимоги до перекладу юридичного документу. Особливості перекладу рекламних текстів. Особливості перекладу усного мовлення. Особливості машинного перекладу.
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	1. Методи семестрового контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює 50. Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю: – методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення; – методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання. 2. Методи проміжного контролю – відбуваються у березні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа. 3. Модульна контрольна робота – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри. 4. Методи підсумкового контролю – залік. 5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за дистанційною формою навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін¹.
Передумови вивчення дисципліни	Успішне опанування курсів «Арабська мова», «Практична фонетика арабської мови», «Практична граматики арабської мови», «Вступ до арабської філології», «Загальне мовознавство» на I курсі навчання.
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основна (базова): Бабенко Є., Амеліна С., Білоус Н. (2018). <i>Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу</i>: Центр навчальної літератури. Коптілов, В. В. (2002). <i>Теорія і практика перекладу</i>: Навчальний посібник. Київ: Юніверс. Корунець, І. В. (2001). <i>Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)</i>: Підручник. Вінниця: «Нова Книга». Корунець, І. В. (2008). <i>Вступ до перекладознавства</i>: Підручник. Вінниця: «Нова книга». Литвин, І. М. (2013). <i>Перекладознавство</i>: Науковий посібник. Черкаси: «Видавництво Ю. А. Чабаненко». Чередниченко О.І. (2001). <i>Міжкультурні аспекти перекладу // Мовні і концептуальні картини світу</i>. К.: КНУ ім. Т. Шевченка. Almanna, A. (2016). <i>The Routledge course in translation annotation: Arabic-English-Arabic</i>. London and New York: Routledge.

¹ <http://surl.li/cxvmv>

	Eckehard Schulz Gunther Krahл Wolfgang Reuschel (2004). <i>Standard Arabic. An elementary-intermediate course</i>. Cambridge University Press. Eksell, Kerstin. (2006). Analytic Genitive. In K. Versteegh (Ed.), <i>Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics</i>, Leiden – Boston: Brill. 1, 82–85. Bacha, N.N., & Bahous, R. (2011). <i>Foreign Language Education in Lebanon: A Context of Cultural and Curricular Complexities</i>. Journal of Language Teaching and Research. Holes, Clive. <i>Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties</i>. (1995). New York. Додаткова: Білозерська, Л. П., Возненко, Н. В., Радецька, С. В. (2010). <i>Термінологія та переклад</i>: Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: «Нова книга». Карабан, В. (2002). Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга. Колодій, Б. М. (2021). <i>Переклад аудіовізуальних текстів фахового спрямування</i>: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. Кононенко, В.Г. (2013). Лексичні трансформації в перекладі суспільно-політичних текстів арабської мови. // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Вип.17, С.144-148. Луцьк: Світиязь. Саприкін, С. С., Чужакін, А. П. (2011). <i>Світ усного перекладу</i>. [укр.]: Навчальний посібник. Вінниця: «Нова книга». Mason, I. (1994). Discourse, ideology and translation. In R. D. Beaugrande, A. Shunnaq, & M. H. Heliel (Eds.), <i>Language, discourse and translation in the West and Middle East</i> (pp. 23–34). Amsterdam and Philadelphia, PA: John Benjamins Publishing Company. 11. Додаткові ресурси (за наявності): Інформаційні ресурси в Інтернеті – http://www.nbuv.gov.ua/node/422 – Телеканал «аль-Джазіра» News Today's latest from Al Jazeera – Портал новин أخبار أوكرانيا بالعربية arab.com.ua – Електронна версія газети «аш-Шарк аль-Аусат» الشرق الأوسط أخبار دوليّة وعربية (aawsat.com) – Бібліотека арабської літератури Library of Arabic Literature – Журнал арабської літератури أخبار أوكرانيا بالعربية arab.com.ua – nwf.com. أكبر متجر إلكتروني للمحتوى العربي (neelwafurat.com)
Форми і способи поточного та семестрового контролю	<i>Семестрове оцінювання</i>: аудиторна робота, самостійна робота, МКР. <i>Підсумкове оцінювання</i>: залік. <i>Умови допуску до заліку</i>: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

Затверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 15 від «15» квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № _____ від «_____» _____ 202__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(ім'я, прізвище)